

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיילייט תאורת לד בע"מ ואח'

לפני כבוד הרשמת בכירה ורדה שוורץ

התובע: שי אפשטיין

נגד

הנתבעים: 1. סקיילייט תאורת לד בע"מ
2. אייל בן שמואל

נגד

צד ג': אסתר קאופמן

ב"כ התובע עו"ד יוסי אפל

ב"כ הנתבעים עו"ד זוהר חדד

ב"כ צד ג' עו"ד מתן כרמל

פסק דין

1. התובע, צלם במקצועו, הגיש כנגד הנתבעים תביעה כספית על סך של 75,000 ₪ בעילת הפרת זכויות יוצרים ולשון הרע.

התובע עוסק בעיקר בצילומי אדריכלות ועיצוב פנים.

הנתבעת 1 שהיא חברה העוסקת בתחום התאורה המפרסמת את מרכולתה באמצעות אתר אינטרנט ledmarket.co.il.

לטענת התובע נשכר ביום 30.6.2021 לבצע עבור "קאופמן ויצחקי אדריכלות ועיצוב" פרויקט צילום כאשר המזמין קיבל הרשאה מוגבלת לשימוש אישי בלבד בתצלומים שצילם התובע.

לטענת התובע התצלומים שבוצעו במסגרת הפרויקט הנ"ל הם יצירות אמנות כהגדרתן בסעיף 1 בחוק זכות יוצרים התשס"ח-2007 (להלן: "חוק זכות יוצרים").

הנתבעת 1 עשתה שימוש בתצלום מהתצלומים הנ"ל שצילם התובע וזאת לשם קידום עסקיה, ללא ידיעת התובע ומבלי שקיבלה את הסכמתו.

הפרסום אף בוצע מבלי לציין את שמו של התובע כיוצר היצירה ובכך פגעה בזכותו המוסרית של התובע ל"אבהות" ביצירה בניגוד להוראות סעיף 50 בחוק זכות יוצרים.

כמו כן, הפרה הנתבעת 1 את הוראות סעיפים 11(1), 11(5), 13, 14 ו 47 בחוק זכות יוצרים בנוסף להוראות סעיף 35 בפקודת הנוזיקין [נוסח חדש].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיילייט תאורת לד בע"מ ואח'

עוד טען התובע כי בדצמבר 2020 גילה את פרסום התצלום באתר הנתבעת ומכתב ההתראה שנשלח ביום 31/12/2020 ונענה במכתב תשובה רק ביום 25.2.2021.

מוסיף התובע וטוען כי בעקבות כישלון ההידברות ביניהם, החליט הנתבע 2 להתנקם בתובע ודירג את התובע בכוכב אחד מתוך חמש בקישור האתר של התובע בגוגל וזאת למרות שמעולם לא היה לקוחו של התובע ובכך פגע במזיד בשמו הטוב ובזכויותיו הכלכליות של התובע.

לטענת התובע הפרו הנתבעים את הוראות חוק איסור לשון הרע התשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע") ועל כן יש לחייב הנתבעים בתשלום הפיצוי בהתאם להוראות סעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע.

מעבר לפיצוי הכספי עתר התובע להורות לנתבעים לפרסם באותו האופן במדיה מכתב התנצלות על הפרסום השקרי.

לטענת התובע הינו זכאי לפיצוי הקבוע בחוק זכות יוצרים בסך 100,000 ₪ ולסך 50,000 ₪ פיצוי הקבוע בחוק איסור לשון הרע אך הגביל את סכום התביעה הכולל לסך של 75,000 ₪ לצורכי אגרה ולצורך הלימה עם הסכומים שנפסקו בהליכים דומים ובהיקף דומה.

2. הנתבעים התגוננו וטענו כי התובע מערב שתי עילות תביעה נפרדות ומייחס לכל אחד מהנתבעים מערכת עובדתית אחרת כדי לבלבל ולהקשות כאשר בפועל כל אחת משתי עילות התביעה מתייחסות לכל אחד מהנתבעים בלבד.

את פרסום התצלום באתר יש לייחס לנתבעת 1 בלבד ודירוג התובע נעשה על ידי הנתבע 2 בלבד. לגופו של עניין, טענו הנתבעים כי פרסום התצלום נעשה בתום לב, כאמור בסעיף 58 בחוק זכות יוצרים ולבקשת מזמין היצירה ששכר את שירותיו של התובע לביצוע התצלום.

לטענת הנתבעים, הנתבעת 1 מנהלת אתר אינטרנט בשם "לד מרקט" שבו היא מציגה את מוצריה ואת אופן שילוב מוצריה בתוך עיצוביהם של מעצבי פנים העובדים עם הנתבעת 1 וזאת תוך מתן חשיפה למעצבים באתר.

מוסיפים הנתבעים וטוענים כי מעצבת הפנים בשם אסתר קאופמן, המנהלת עסק עיצוב פנים (להלן: "צד ג'"), ביצעה עבודת עיצוב עבור לקוח שרכש גופי תאורה מהנתבעים והיא קיבלה עמלה מהנתבעת 1 עבור כך.

צד ג', טוענים הנתבעים, העבירה ביוזמתה אל הנתבעת 1 קובץ מדיה מגנטית הכולל כ-15 צילומים של עבודת העיצוב שבמרכז חלק מהם מנורת הפלפון המיוחדת בעיצוב מקורי של הנתבעת 1.

צד ג' ביקשה מעובד הנתבעת 1, שניהל את האתר אז, מר איגור פרדמן (להלן: "איגור"), להציג את התצלומים האמורים באתר כדי שתזכה לחשיפה כמעצבת.

לאחר בקשותיה הרבות, בחר עובד הנתבעת 1, להעלות רק תצלום אחד שבו מוצג גם גוף התאורה הנ"ל.

לאחר קבלת מכתב ההתראה הראשון מטעם התובע – הוסר התצלום מאתר הנתבעת 1.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקילייט תאורת לד בע"מ ואח'

לטענת הנתבעים התצלום היא למעשה רכושה של מזמין היצירה, צד ג', שלפי סעיף 35(א) לחוק זכות יוצרים, נעשתה במסגרת פרויקט עיצוב אישי שמומן על ידי עמלת הנתבעים כך שלנתבעים יש שותפות בזכויות המזמינה בתמונה.

לפיכך, המזמינה היא בעלת כל הזכויות בתמונה ובמיוחד בזכות לעשות בו שימוש לצרכים שלשם נשכרו שרותי התובע.

כמו כן טענו הנתבעים כי מטרות השימוש ההוגן בתצלום ואופיו משתמעות מעצם שכירת שירותי התובע כפי כוונת סעיף 19 בחוק זכות יוצרים.

עוד טענו הנתבעים כי לא ידעו ולא היה עליהם לדעת במועד ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה. השימוש בתמונה נעשה בתום לב כאשר צד ג' מסרה את התצלום כתצלום שלה ולא הזכירה קיומו של צלם.

לטענת הנתבעים, טרם פרסום התצלום ערכו הנתבעים בדיקה יזומה למאפייני קובץ המדיה כדי לוודא שאין שום תביעה לבעלות/או זכות יוצרים בתמונה.

צד ג', היא שביקשה לפרסם את הצילומים עם גוף התאורה באתר על מנת שגם היא תזכה לחשיפה. לבסוף טענו הנתבעים כי היצירה המקורית האמנותית בגוף התאורה היא של הנתבעים לפיכך, השימוש שנעשה ע"י צד ג' והנתבעים הוא הוגן, כמו גם היקף השימוש מבחינת איכות וכמות לאור השפעת השימוש על ערכה של היצירה.

באשר לעילה לפי חוק איסור לשון הרע, טענו הנתבעים כי לשמע טענותיו המוזרות של התובע נגד הנתבעת 1, המסבכות, את צד ג', לקוחתו של התובע עצמו, שמבחינתו של הנתבע 2 הוא מעשה שלא יעשה המצביע על היעדר כל מוסר עסקי ולהיטות לקבל כסף בכל מחיר.

עוד מצא הנתבע 2 כי התובע למעשה אינו צלם אלא עוסק בעניינים אחרים שונים בתכלית כפי שהוא מעיד על עצמו במרשתת.

עוד הוסיפו הנתבעים וטענו כי התנהלותו של התובע, בפרסום בגוגל כמלכודת לשם יצירת תביעות משפטיות וכי התובע מעוניין בפיצוי שמן באמצעות איום בהגשת תביעות בתואנה של הגנה על זכות יוצרים ואף שימוש בשירותי משרד עו"ד כדי לשלוח בשיטת מצליח ובאופן שיטתי, מכתבי דרישות מפחידים ואסטרטגיים לנמענים שונים כדי שהנמענים המבוהלים יסכימו לשלם בפשרה סכומים נמוכים יותר.

לאחר שהנתבע 2 עמד על התנהלותו הפסולה של התובע, חש הנתבע כי עליו להזהיר את הציבור בפני התובע, ולכן דרג, כנציג הנתבעת 1, את התובע בכוכב אחד למשך מספר שעות כזכותו וכחובתו. בעצת יועציו מחק הנתבע 2 מיד לאחר מכן ולאחר מספר שעות, את הדירוג של כוכב אחד ובמקומו סימן דירוג מרבי בן חמישה כוכבים המתקיים עד היום למעלה משנה.

הנתבע 2 טען להגנה שבתום לב לפי הוראות סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע כיוון שהיחסים שבין הנתבעת 1 לבין התובע הטילו עליה חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות את הפרסום כדי להזהיר את הציבור מפניו ולשם כך נועד הדירוג מלכתחילה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיילייט תאורת לד בע"מ ואח'

הנתבעים טענו כי יש באפשרות הדירוג בתוך פרסומו של התובע בגוגל, הזמנה לכל מי שהיה באינטראקציה עם התובע לדרג את החוויה שהייתה לו באינטראקציה זו, אם לטובה ואם לרעה ואין ספק כי החוויה של הנתבעת 1 היא רעה ורק הנתבע 2 יכול לשמש לה כפה. הנתבע 2 טעם גם להגנה לפי הוראות סעיף 15(5) בחוק איסור לשון הרע בטענה כי מדובר בהבעת דעה על התנהגותו של התובע.

3. הנתבעים הגישו הודעה לצד ג' כנגד המעצבת, אסתר קאופמן. בהודעתם, חזרו הנתבעים על התשתית העובדתית כפי שנטענה בכתב הגנתם ביחס לפרסום התצלום באתר האינטרנט של הנתבעת 1 והוסיפו וטענו כי צד ג' העבירה את התצלום לנתבעים כשהיא יוצרת מצג לפיו היא רשאית להשתמש בתמונה מבלי לבקש רשות, ובאחריותה. לטענת הנתבעים במחדלה, בתום לב או במכוון, לציין את דבר ביצוע התצלום על ידי מישהו אחר מלבדה גרמה צד ג' להטעיה, הכשלת הנתבעים וליצירת האפשרות להגשת התביעה נגדם בגין הפרת זכות יוצרים ועקב הנסיבות גם בקשר ללשון הרע. לטענת הנתבעים חברו יחדיו התובע וצד ג' להימנע מלציין שמו של התובע כצלם התצלום ובכך להכשיר את התביעה כדי להוציא מהנתבעים כספים באמצעות התביעה ולחלוק את הפיצוי ביניהם. טענה זו, טענו הנתבעים, מקבלת משנה תוקף נוכח הסכם בין התובע לצד ג' לפיו במידה והיא מעבירה את התצלומים לגורם אחר עליה לתת לו קרדיט ותשלום. העובדה כי התובע בחר לתבוע את הנתבעים ולא את צד ג' מעידה על קנוניה בין התובע לצד ג'. הנתבעים טענו כי אף הדרך שבה הפצירה צד ג' בנתבעים לפרסם את התצלום באתר הנתבעים ולאחר מכן, הכחשת בקשתה זו, תומכים בחשד זה של הנתבעים. נוכח כל האמור לעיל, טענו הנתבעים, צד ג' נושאת באחריות אישית לפרסום התצלום באתר, והיא הצד הנכון להפניית טענות התובע, כך שיש לחייב את צד ג' בכל סכום שייפסק בתביעה העיקרית כנגד הנתבעים.

4. צד ג' התגוננה וטענה כי הנתבעים אינם מכחישים את פרסום התצלום באתר, אולם מעיון בתכתובות שהתקיימו בין צד ג' לעובד הנתבעת 1 עולה שהובהר לו כי קיים צלם שצילם את התצלומים ויש לקבל את אישורו לפני שיעשה בהן שימוש. לטענת צד ג' סייגה את השימוש בתמונה שנתנה לנתבעים בכפוף למתן קרדיט לסטודיו אדריכלות ועיצוב פנים שבבעלותה, אך בכפוף לאישור התובע – תנאי שהובהר לעובד הנתבעת בשיחה טלפונית. לאחר הפרסום הטיחה צד ג' בעובד הנתבעת 1 כי התצלומים פורסמו ללא אישורה וללא מתן קרדיט לצלם ועובד הנתבעת 1 ציין בתשובה: "היי הלוואי והיו מקשיבים אני אעביר לו שוב..." כך שטענת הנתבעים לפיה לא הזכירה צד ג' ולא ציינה שום שם של צלם – הינה כוזבת. מוסיפה צד ג' וטוענת כי לא היא ביקשה לפרסם את התצלום באתר אלא עובדה לשעבר של הנתבעת 1 שהציע לפרסם אותה לשם קידום המכירות. לצורך העניין, התקשר הסטודיו של צד ג' עם הצלם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיילייט תאורת לד בע"מ ואח'

לצורך צילום תצלומים של הפרויקטים של הסטודיו, לשם כך התיר התובע לעשות שימוש בתצלומים לצרכי פרסום.

כחלק משיתוף הפעולה בין הצדדים הועברו חלק מהתצלומים לידיו של עובד הנתבעת 1 לצורך התרשמותו. התצלומים לא הועברו בשום שלב באימייל אלא באפליקציית הווצאפ, מה שמלמד כי הנתבעים השיגו את התצלומים שלא דרך צד ג', בדרך לא ברורה. לאחר שהועברו התצלומים הבהירה צד ג' כי לא ניתן לעשות בהן שימוש ללא אישורו של התובע, ואם יחפצו בכך הנתבעים הם יצטרכו לקבל את התצלומים ברזולוציה גבוהה וטובה יותר מהתובע.

רק בהמשך נודע לצד ג' כי הנתבעים עשו שימוש שלא כדין בתצלומים ללא רשות, ומבלי ליתן קרדיט לצלם ולסטודיו בניגוד להרשאה לשימוש בתצלום בהזכרת שמה של צד ג' ושל התובע.

צד ג' דוחה את האחריות לדירוג שעשה הנתבע 2 באתר של התובע. אף אחד ובוודאי שלא צד ג' הורה או הדריך את הנתבעים לדרג בדירוג נמוך את התובע לאחר שקיבלו מכתב התראה מבא כוחו.

5. דיון והכרעה:

ראשית הנני לקבל טענת הנתבעים לפיה כתב התביעה עוסק בשתי עילות תביעה שונות כאשר יש לייחס כל אחת מהן לכל אחד מהנתבעים בנפרד.

יש לדון בעילת התביעה בגין הפרת חוק זכות יוצרים כנגד הנתבעת 1 בלבד. מדובר באישיות משפטית נפרדת מהנתבע 2 ולא נטען כי יש לייחס את מעשיה ומחדליה של הנתבעת 1 לנתבע 2 בעילה כלשהיא.

בהתאם יש לדון בעילת התביעה בגין לשון הרע כנגד הנתבע 2 בלבד. לא נטען ולא הוכח כי לנתבעת 1 היו יד ורגל במעשה פרסום לשון הרע. אף הנתבע 2 מודה כי ביקש להיות פה לנתבעת 1 בהבעת אי שביעות רצונה באשר להליכים הננקטים כנגדה על ידו. אך אלו רק מניעים שהיו לנתבע 2 ולא פעולה שביצע בתוקף תפקידו כמנהל הנתבעת 1.

עם זאת, אין בכך כדי להשפיע כהוא זה על הדיון בשתי העילות משום שהוגשו בכתב תביעה אחד. ישנו קשר בתשתית העובדתית הנטענת בין מעשיה של הנתבעת 1 לבין מעשיו של הנתבע 2 כלפי התובע וטוב עשה התובע כאשר הגיש התביעה בכתב תביעה אחד ולא הטריח את בית המשפט בדיון כפול באותו עניין.

לפיכך, אדון בכל אחת מהעילות בנפרד.

6. כמו כן, יש לדחות טענת ב"כ הנתבעים לפיה בהעדר עתירה לסכום בגין כל עילה בנפרד, יש לדחות את התביעה בהעדר טענת ספציפית.

התובע עתר בסעיפים 46 ו 47 בכתב התביעה המתוקן לחיוב הנתבעים בסכום המקסימלי הקבוע בשני החוקים הרלוונטיים, דהיינו בסך כולל של 150,000 ₪ אך העמיד את תביעתו על מחצית סכום זה כדי לחסוך באגרה.

לפיכך, הקטין למעשה את סכום התביעה בגין הפרת זכות יוצרים לסך של 50,000 ₪ ובגין העילה בלשון הרע הקטין את סכום התביעה אף הוא במחצית ובסך של 25,000 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיילייט תאורת לד בע"מ ואח'

כך שלא ניתן לומר כי הסעד המבוקש אינו ספציפי דיו כדי לאפשר דיון בהליך.

7. אתחיל בדיון בטענת הפרת זכות יוצרים :

לא התעוררה מחלוקת באשר להיותו של התצלום אותו פרסמה הנתבעת 1 באתר שלה – יצירת אמנות הזכאית להגנה על פי חוק זכות יוצרים.

אף לא התעוררה מחלוקת כי התובע הוא שצילם את התצלום ולכן הוא בעל זכות היוצרים בתצלום כהוראת סעיף 35(א) בחוק זכות יוצרים.

יש לדחות טענת הנתבעים לפיה בעלת זכות היוצרים בתצלום היא המעצבת, צד ג', ובעקיפין גם הנתבעת 1, משום שהתצלום מציג את עבודת העיצוב של צד ג' או כי התצלום מציג את גוף התאורה של הנתבעת 1.

הנתבעת 1 נתבעת בשל השימוש שעשתה בתצלום כמציג את גוף התאורה של הנתבעת 1 במיקום המומלץ לאחר התקנה בבית הלקוח ולא כמציג את עבודת העיצוב של צד ג'.

8. אין מחלוקת כי הנתבעת 1 עשתה שימוש בתצלום בדרך המפורטת בסעיפים 11(1) ו/או 11(5) בחוק זכות יוצרים והפלוגתא בהליך דן היא האם ביצעה הנתבעת 1 את השימוש האמור בלא רשותו של התובע, האם נזקקה לרשות כאמור והאם הפרה בנוסף את הזכות המוסרית של התובע בתצלום כאשר לא ציינה את שמו על גבי התצלום כצולם המבצע בניגוד להוראות סעיף 46(א) בחוק זכות יוצרים.

פטור מפני הפרת זכות יוצרים עומדת לנתבעת 1 ככל שוויתר התובע על הבעלות בזכות היוצרים כאשר מסר את התצלום ודומיו לצד ג' וזאת עשה, לטענת הנתבעת 1, בהסכם בכתב ובהתאם להוראות הסיפא בסעיף 37 בחוק זכות יוצרים.

פלוגתא אחרת היא האם עומדת לנתבעת 1 ההגנה הקנויה למפר הזכות המוסרית של התובע כמפר תמים בהתאם להוראות סעיף 58 בחוק זכות יוצרים בכל הנוגע להפרת זכות היוצרים והזכות המוסרית של התובע בתצלום.

9. צד ג' צירפה לכתב הגנתה תכתובת בינה לבין התובע מיום 29.5.2019 שם מציג התובע את הצעת המחיר ששלח לה טרם ביצוע העבודה. לאחר פירוט זמן העבודה ועלותה ובין השאר ציין :

"לגבי זכויות יוצרים. הצילומים שאני עושה הם עבורך ולפרסומך עם זאת זכויות היוצרים על הצילומים נשארים אצלי. במידה ובעלי מקצוע או חברות מסחריות שעבדו בפרויקט ירצו בתמונות הם יופנו אלי להסדרת השימוש בצילומים." (נספח 2 בכתב ההגנה של צד ג').

עולה מנוסח זה כי התובע כלל לא ויתר על זכות היוצרים שלו בתצלום נשוא ההליך ובוודאי שלא כלפי ספקים שנטלו חלק בפרויקט כגון הנתבעת 1 שסיפקה את גוף התאורה במקום.

צד ג' רשאית להשתמש בתצלום לשימוש עצמי ופרסום על ידה ובכך הסתיים הסייג בזכות היוצרים של התובע בתצלום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיייליט תאורת לד בע"מ ואח'

עתה נשאלת השאלה האם צד ג' הטעתה את הנתבעים להאמין כי רכשה את מלוא זכויות הבעלות בזכות היוצרים בתצלום?

עיון בתכתובת שבין צד ג' לבין איגור, עובד הנתבעת 1 (נספח 1 בכתב ההגנה של צד ג'), אשר ניהל עבורה את האתר, מגלה כי אין שחר ובסיס לטענה זו.

ניתן לראות כי בינואר 2019 רודף איגור אחרי צד ג' בניסיון לקבל צילומים בבתי לקוחותיה של צד ג' (עמ' 32 ו 33 בנספח 1 בכתב ההגנה של צד ג').

ביום 20.6.2019 מודיעה צד ג' לאיגור על ביצוע צילום בדירת לקוח ושולחת לו ביום 9.7.2019 תמונות באפליקציית הווצאפ תמונות מספר. איגור מגיב: **"וואו ממש יצא מהמם!!"**. צד ג' עונה: **"... אם אתה רוצה להשתתף בכתבה תודיע לי כי אנחנו מוציאים כתבה ושם נוכל לתת קרדיטים רק למי שמשלם..."**.

ובהמשך: **"ועוד דבר אין אפשרות לעשות שימוש בתמונות אלה אם כן זה תשלום עבור התמונות לצלם (קרדיטים) בגלל שהזכויות שמורות לו..."** (עמ' 37 בנספח 1 בכתב ההגנה של צד ג').

ביום 21.7.2019 כותבת צד ג' לאיגור: **"היי מה קורה. שילמתי עבור התמונות לפרסום קיבלתי אישור להעביר לך אותם...אז במידה ותרצה את התמונות של רונית שתוכל לפרסם בכיף...תגייד לי ואשלח לך את כולם...ממש אשמח אם תוכל לפרסם אותם אצלך"**. איגור עונה למחרת: **"מעולה תעבירי לי הכל נעלה"**.

ניתן להבחין כי צד ג' מעבירה תמונות ובסופן: **"צריך לציין את המשרד שלנו קאופמן ויצחקי אדריכלות ועיצוב פנים"**. (עמ' 38 בנספח 1 בכתב ההגנה של צד ג').

בתאריך 27.12.2020 כותבת צד ג' לאיגור: **"היי. אני לא מכירה אף אחד בלד מרקט. אני מודיע לך שבזמנו שוחחנו שאינכם יכולים לעשות שימוש בתמונות אלה עם כן אתם משלמים קרדיט לצלם לשימוש בתמונות. תודיע למי שאתה מכיר משם שזה ממש לא בסדר לעשות שימוש בפרויקט שלם כולל תמונות לא שלהם"**.

בתשובה עונה איגור: **"היי הלוואי היו מקשיבים אני יעביר לו שוב"** (עמ' 51 בנספח 1 בכתב ההגנה של צד ג').

10. לא הוכח כלל כי צד ג' היא זו שבקשה לפרסם את התצלומים או אחד מהם באתר הנתבעת 1 ודווקא איגור הוא זה שביקש ממנה מדי פעם לקבל אישור מלקוחותיה לבצע תצלומים באתרים בהם הותקנו גופי התאורה של הנתבעת 1 לשם פרסומם באתר של הנתבעת 1.

אין באמירה של צד ג' כי תשמח אם התמונות יפורסמו באתר של הנתבעת 1 כדי להעיד אחרת. האם האמירה של צד ג' כי שילמה על התמונות וקיבלה אישור להעביר את התמונות לנתבעת 1, פוטרת את הנתבעת 1 מהאחריות המוטלת עליה לברר זהות הצלם וליצור קשר עמו כדי לברר פרטים והצורך במתן רשות להשתמש בתצלום?

הוראות סעיף 50א בחוק זכות יוצרים מעידות כי על המשתמש מוטלת אחריות רחבה ואין די בדבריה של צד ג' כדי לפטור את הנתבעת 1 לבצע את כל הבירור הנדרש ואף לעיין בהסכם שבין צד ג' לתובע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקילייט תאורת לד בע"מ ואח'

שכן רק בירור כאמור שאינו מעלה תוצאות – פוטר את המשתמש מאחריות. בית המשפט העליון הגדיר את הבירור הנדרש כמדוקדק ואין די בהעדר ידיעה מאחר ולא סופר למשתמש או לא עודכן על ידי מעביר היצירה לידו (ראה ע"א 8742/15 אסטרולוג הוצאה לאור בע"מ נ' שרון רון (שטיבלמן) מיום 3.12.2017 וע"א 2312/02 דרוק נ' דנציגר מיום 23.3.2005.

פיים הדברים שנאמרו בת.א. 64269/07 (שלום ת"א-יפו) שטיינברג נ' סמבירא מיום 12.1.2011: "החוק עצמו אינו 'תמים' והוא יודע להבחין בין תמימות להיתממות. הוא פוטר רק את זה שבתאריך ההפרה לא ידע ולא היה לו יסוד נאמן לחשוד שקיימת זכות יוצרים ביצירה. נטל ההוכחה רובץ על הנתבע ויקשה עליו מאוד להרימו. לא תועיל לו הטענה, כי לא ידע על קיום זכות היוצרים של התובע דווקא או שסבר, אף בתום לב, שהזכויות הן של מאן דהוא אחר. עליו להוכיח שלא ידע, ולא היה עליו לדעת, על קיום זכות היוצרים ביצירה".

אין ספק כי בדברי הנתבעים היתממות. הנתבע 2 הודה בעדותו כי לא סמך על איגור ובדק האם קיימת בעלות על זכות היוצרים בתצלום ולשם כך בדק את מאפייני התצלום.

טענתו זו תמוהה, לא מוכחת וחסרת היגיון רציונלי בסיסי. הנתבע 2 ידע מהיכן הובא לידו התצלום ומה יותר פשוט מלשאול את צד ג' דבר זהותו של הצלם וטיב זכויותיה בתצלום ואף לא היה עליו לעשות שכן היא הודיעה לו, באמצעות איגור, במפורש כי יש צורך בהסכמת הצלם.

גם ללא הודעה זו, העובדה כי לא פנה אליה ובירר זכויותיה בתצלום המועבר וזהות הצלם – היא המעידה כי לא פעל בשקידה מספיקה על מנת לברר זכות הבעלות בזכות היוצרים בתצלום כנדרש בסעיף 27א(1) בחוק זכות יוצרים.

דווקא הסתירה לכאורה הנטענת על ידו בין דברי צד ג' בתחילה ודבריה לאחר מכן צריכה הייתה לעורר את חשדו ומאחר ונדרש מסמך בכתב כמעיד על העברת זכות יוצרים לאחר – היה עליו לברר טוב יותר ומפי צד ג' את מהות זכויותיה בתצלום וזאת לא עשה. מאחר ולא פעל בשקידה מספיקה אינו יכול להתגונן בטענת המפר התמים.

11. ראייה נוספת הסותרת את טענת המפר התמים היא העובדה כי לא פעל בהתאם להוראותיה של צד ג' ופגע אף בזכות המוסרית הן של צד ג' והן של התובע.

צד ג' הייתה בעלת חלק מזכות היוצרים בתצלום ובוודאי בעלת הזכות המוסרית בזכות היוצרים בכל הנוגע לעיצוב ואף התנתה את רשותה לפרסום התצלום באתר הנתבעת 1 בציון שמה. הנתבעת 1 לא עמדה בתנאי זה ואין בתצלום כל זכר לשמה של צד ג'. בפי הנתבע 2 הסבר קלוש שקשה לקבלו.

לטענתו מופיעה באתר רשימה של המעצבים איתם עובדת הנתבעת 1 ובניהם שמה של צד ג' (עמ' 29 בפרוטוקול שורות 28-29).

מלבד שלא הוכחה טענה זו הרי שאינה עומדת בדרישת סעיף 46(1) בחוק זכות יוצרים הדורשת כי שמו של היוצר ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיילייט תאורת לד בע"מ ואח'

לא הוכח ולא שוכנעתי כי בנסיבות העניין, מנועה הייתה הנתבעת 1 מלציין הן את שמה של צד ג' והן את שמו של הצלם על פני התצלום. כמו כן, אין כל הפנייה באתר, בסמוך לתצלום או במקום כלשהוא החשוף לעיני המתבונן, לעיון ברשימת התורמים ליצירה.

12. עולה מכל האמור לעיל, כי הנתבעת 1 אכן הפרה את זכות היוצרים של התובע ויותר מכך את זכותו המוסרית של התובע בתצלום.

לפיכך, זכאי התובע לפיצוי בגין הפרה זו בסך 20,000 ₪. דבריה של צד ג' בדיעבד בדבר התשלום שביצעה עבור התמונות הביאו בנסיבות העניין להפחתת סכום הפיצוי כמו גם הסרת התצלום מיד עם פנייתו הראשונה של התובע.

13. עילת לשון הרע:

חוק לשון הרע קובע בסעיף 1(3) כי פרסום העלול לפגוע במשלח ידו של אדם ובמקצועו הוא לשון הרע.

הפלוגתא שעלתה בענייננו היא האם הדירוג, כפי שהתבקש באתר של התובע, הוא פרסום שעלול לפגוע במשלח ידו ומקצועו של התובע או שמא מדובר בהבעת דעה גרידא. הדירוג הנמוך שנתן הנתבע 2 לתובע באתר לא רק מהווה כשלעצמו פרסום פוגעני כאמור אלא שאף הנתבע 2 סבר כך.

כבר בכתב ההגנה הנתבע 2 מעיד על עצמו כי הדירוג בוצע מיד לאחר שקיבל את מכתב ההתראה וכתגובה ישירה לתוכן המכתב ומאחר וסבר כי התובע חבר עם משרד עורכי הדין שעיסוקו בתביעות בגין הפרת זכות יוצרים על מנת לסחוט כספים שלא כדין ממפרסמים שונים. דהיינו, לא היה בדירוג דבר הנוגע לאיכות עבודתו של התובע אלא היה בכך רצון לפגוע בתובע ולהשיב לו כגמולו בעקבות תביעתו לפיצוי ולשם פגיעה כלכלית בתובע.

על חשיבות ההגנה על הבעת הדעה על עבודתו של יוצר במרשתת והאחריות המוטלת על מביע הדעה שתהא ביקורתו אמיתית ומבוססת על אדני אמת ראה ע"א 5001-02-18 (מחוזי נצרת) **סבטה פוגרבנוי נ' טל חמו** מיום 31.10.2018.

עם זאת, מדובר בדירוג בלבד (ללא מילים) ששרד זמן מועט ביותר של מספר שעות לפני שהוסר בעצת עורכי דינו של הנתבע 2 ובטרם תוקן בדירוג מקסימלי כסוג של ניסיון תיקון העוולה. לפיכך, הנני לחייב את הנתבע 2 בפיצוי של 7,000 ₪.

14. אשר על כן, תשלם הנתבעת 1 לתובע סך של 20,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה ועד ליום התשלום בפועל והנתבע 2 ישלם לתובע סך של 7,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה ועד ליום התשלום בפועל.

הנתבעים ישלמו לתובע, ביחד ולחוד, הוצאות משפט בסך 10,000 ₪. כמו כן הנני לדחות את ההודעה לצד ג'. לא הוכחה אחריותה של צד ג' לפרסום התצלום בדרך שבה פורסם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 21-10-29081 אפשטיין נ' סקיילייט תאורת לד בע"מ ואח'

הנתבעים ישלמו לצד ג' הוצאות משפט בסך 8,000 ₪.

ניתן היום, ג' אלול תשפ"ג, 20 אוגוסט 2023, בהעדר הצדדים.

ורדה שוורץ, רשמת בכירה

